

Københavnske Hospitaler i starten af 1900 tallet

Når man søger i mange arkiver og optegnelser bliver man klogere på historien.

Således gav en søgning på Københavns Kommunehospital ved et tilfælde, en indsigt i hospitalsvæsenet i starten af 1900 tallet.

Oprettelsen 1863 af Kommunehospitalet betød, at størstedelen af sygeafdelingen på Almindelig Hospital blev nedlagt. Al-mindelig Hospital havde indtil da fungeret bl.a. som kommunalt sygehus for byens fattige syge.

I ministerialbøgerne fremgår det af fortegnelserne at der under kommunehospitalet hørte:

Balders Hospital

Fuglebakkens børnehospital

Skt. Lucas stiftelsen

Rudolph Berghs hospital

Frk. Hermansens Klinik

Radiumstationen

Marine Hospitalet

Jeg undrer mig dog over at også Frederiksberg Hospital og Skt. Josephs Hospital optræder i arkivet, da de har deres egne optegnelser.

Balders Hospital

I 1903 blev Baldersgades hospital (fra 1909 Balders hospital) oprettet, fordi behovet for hospitalssenge voksede stærkt i forbindelse med byens vækst. Det var hensigten, at hospitalet skulle bruges til rekonvalescenter og lettere sygdomstilfælde, men indtil sommeren 1933 var det patienter med både akutte og kroniske medicinske sygdomme, der var indlagt.

Fra 1933 til 1946 blev hospitalet brugt af Kommunehospitalets psykiatriske afdeling. Fra 1946 blev det brugt som filial af Rudolph Berghs hospital med en afdeling for patienter med kønssygdomme. Fra december 1961 blev hospitalet udelukkende brugt til medicinske plejepatienter.

Da Hvidovre hospital blev taget i brug, blev Balders hospital nedlagt og patienterne blev overflyttet til en midlertidig pleje- og genoptræningsafdeling på Hvidovre hospital.

Fuglebakkens Børnehospital

Børnehospitalet Fuglebakken fungerede som medicinsk hospital for børn under 7 år. Det var oprindeligt et homøpatisk hospital, oprettet i 1913, men blev få år senere, i 1916, overtaget af Københavns Kommune. Kommunen købte i 1921 hospitalet.

Hospitalet lukkede i 1983. Det havde adresse på Drosselvej 57, Frederiksberg.

Skt. Lukas Stiftelsen

Københavnske Hospitaler i starten af 1900 tallet

Sankt Lukas Stiftelsen blev stiftet som søsterfællesskab af adelsfrøken Isabelle Brockenhuus-Løwenhielm og pastor Vilhelm Kold fra 8. maj 1900. Isabelle Brockenhuus-Løwenhielm ville gøre en forskel for fattige arbejderbørn. Isabelle indrettede arbejdsstuer i en lille lejlighed i Elmegade på Nørrebro, hvor børnene fik almen undervisning og løn for at sy, reparere og stoppe. Med årene kom der flere arbejdsgrøene bl.a. en klinik for 13 patienter og en sygeplejeskole.

Rammerne på Nørrebro blev med tiden for snævre og i 1932 flyttede Stiftelsen til den tidligere Lundegaards jorder i Hellerup, hvor den stadig ligger i et stort bygningskompleks tegnet af arkitekterne Valdemar Birkmand og Aage Rafn, i det nuværende Helleruplund Sogn

Rudolph Berghs Hospital

På lægen Rudolph Berghs initiativ blev Vestre hospital åbnet i 1886. Det blev bygget udelukkende med det formål at modtage prostituerede kvinder, som led af syfilis eller andre kønssygdomme. Hospitalet skulle både behandle offentlige fruentimmere, det vil sige offentligt godkendte prostituerede, og de ikke godkendte, såkaldt hemmelige prostituerede.

I 1906 blev den politimæssige regulering af prostitution ophævet ved lov og hospitalet modtog derefter både mænd og kvinder. Det skulle være et supplement til Kommunehospitalets 4. afdeling og behandle både kønssygdomme og hudsygdomme. I 1910 skiftede hospitalet navn til Rudolph Berghs hospital.

I 1966 blev der oprettet et genoptræningsafsnit for medicinske patienter, som hørte under Kommunehospitalets fysiurgiske afdeling.

Hospitalet blev nedlagt 1981, men videreførte en klinik for kønssygdomme, som lukkede år 2000.

Frk Hermansens klinik

Børnehospitalet på Martinsvej blev oprettet i 1907 som privat børneklinik under navnet Fru C. Hermansens Klinik på adressen Vodroffsvej 50A. Hospitalet flyttede i 1915 til Martinsvej 7.

I 1927 indrettede fru Hermansen en midlertidig klinik på Danasvej 2 for at kunne tage imod et stigende antal børn, der blev henvist til hende fra Kommunehospitalet. Nogle år senere, i 1932, fik fru Hermansen tilladelse til at indrettet klinik på Martinsvej 9. Martinsvej 9 var (ligesom Danasvej 2 havde været det) forbeholdt børn med tuberkulose.

I 1945 overtog Københavns Kommune lejemålet på Martinsvej 7-9, og stedet fik navnet Børnehospitalet på Martinsvej. Med udgangen af april 1955 udløb lejemålet, og børnehospitalet blev flyttet til en nyindrettet børneafdeling på Blegdamshospitalet.

Radium stationen

Danmarks første radiumstation blev indviet i 1913 og havde til huse i lånte lokaler i det Kongelige Frederiks Hospital i København. I 1922 blev den flyttet til Finseninstituttet på Strandboulevarden.

Finseninstituttet (egentlig: Finsens medicinske Lysinstitut) var en selvejende institution på Østerbro i København, oprettet af lægen Niels Finsen i 1896 til fortsættelse af hans forsøg med lysbehandling af hudtuberkulose og anden anvendelse af strålebehandling.

Marine Hospitalet

opført i 1915 som hospital for Flåden. Marinehospitalet blev indviet den 6. april 1915 og kom til at opfylde sit oprindelige formål til 1928. I dag huser bygningen Kristianshavns Skole.

Den 15. oktober 1928 indviedes Militærhospitalet på Tagensvej, og samtidig hermed blev både Marinehospitalet og militærets Garnisonshospital, Grødslottet kaldet, i Rigensgade nedlagt som hospitaler.